

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Гижка Андрія Петровича на тему:
«Впровадження практик децентралізації в контексті формування «політики знизу» в Україні»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 – «Політологія»

Наукова новизна вивчення практик децентралізації полягає у міждисциплінарному підході, який було застосовано автором для їх вивчення. Обраний підхід, у якому поєднуються партисипаторна модель демократії, управлінські концепції менеджеризму, які основний акцент роблять на соціально-економічну ефективність впроваджуваних рішень та практик, та синергетики дозволив автору здійснити комплексний аналіз децентралізаційних практик та презентувати культуру партисипації як форму діалогу «держава-суспільство» крізь призму концепту «політика знизу». Окрім того, автором було визначено специфіку світових та національних практик впровадження децентралізації, досліджено два кейси діалогу суспільства і держави у контексті регіональної політики. На основі здійсненого аналізу та попереднього практичного досвіду, було запропоновано авторський (локальний) підхід до оцінки ефективності територіальних громад, який ґрунтується на системі індикаторів, які дозволяють комплексно оцінити кожен індивідуальний кейс.

Тема дисертаційного дослідження Гижка Андрія Петровича та поставлена мета є актуальними та затребуваними як на національному так і на регіональному та локальному рівнях, адже питання децентралізації, забезпечення її широкої суспільної підтримки та високої соціально-економічної ефективності потребують ґрунтовного вивчення. Завдання дослідження охоплюють наступну проблематику: вивчити і запропонувати доцільні для наукового дослідження національних і локальних практик децентралізації міждисциплінарні теоретико-методологічні засади;

запропонувати авторську модель діалогу «держава - суспільство» через концепт «політики знизу»; з'ясувати специфіку світових та вітчизняних практик впровадження децентралізації в частині їх політико-правового забезпечення, суспільного діалогу та успішних локальних кейсів; на прикладі Вінниччини скласти кейс для вивчення локальних практик впровадження децентралізації в Україні; сформувати інтегральні показники ефективності державної регіональної політики України.

Теоретичне значення результатів роботи фокусується на комплексному аналізі міждисциплінарних теоретико-методологічних засад практик вивчення децентралізації та представленні в даному контексті авторського бачення концепту «політика знизу».

Поставлена мета дослідження, визначені об'єкт та предмет дослідження є логічними, структурованими та відповідають поставленим завданням та послідовності припущень, здійснених автором.

Серед нових наукових результатів теоретичного та науково-методичного змісту необхідно виокремити такі:

1) по-перше, автором сформовано теоретичний базис вивчення поняття «децентралізація», яке концептуалізовано через такі категорії як «політика знизу», «партисипація», «галузева децентралізація», «спроможність громади»;

2) по-друге, проведено компаративний аналіз та визначено основні спільні риси практик децентралізації Франції, Польщі та України, що дозволило оцінити уже впроваджені моделі, визначити сильні та слабкі сторони процесу децентралізації в Україні та окреслити найбільш прийнятну модель даного процесу для України;

3) по-третє, запропоновано вимірювані індикатори аналізу та порівняння ефективності територіальних громад, які можуть бути корисними під час аналізу ефективності впровадження політики децентралізації на локальному, регіональному та національному рівнях.

Практичне значення результатів дослідження ґрунтується на

експериментальній частині роботи, де автор, котрий раніше приймав безпосередню участь у процесі впровадження децентралізації на різних посадах державної служби включно з посадою першого заступника голови Вінницької обласної державної адміністрації, пропонує власну систему оцінювання ефективності територіальних громад, яка може бути використана у процесі формування та реалізації державної регіональної політики. Матеріали та висновки дисертаційного дослідження можуть лягти в основу змін до Конституції України та інших нормативно-правових документів, що регулюють процес реформування державної влади та адміністративно-територіального устрою України. Окрім того, розроблений автором концепт «політики знизу» пропонує дієвий спосіб забезпечення ефективного діалогу держави та суспільства, котрий сприятиме підвищенню рівня залученості громад у процес модернізації політичної системи.

Дисертація виконана особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати, що проведені здобувачем особисто, і які мають істотне значення для політичної науки. Одержані здобувачем результати є достовірними та об'єктивними. Дослідження демонструє відповідність усім вимогам щодо рівня наукової кваліфікації здобувача, що зазначено у Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 р. №167).

Зміст основних положень дисертаційного дослідження викладено у 8 публікаціях, 6 з яких є одноосібними: 3 – у наукових фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз, 2 – у наукових періодичних виданнях інших держав з напряду, за яким підготовлено дисертацію, 3 – у наукових виданнях України, які додатково відображають наукові результати дисертації.

1. Гижко А.П. Світові практики впровадження децентралізації та їх досвід для України. *Політичне життя*. 2020. № 1. С. 22–29.
2. Hyzhko A.P, Okunovska Yu.V., Prymush M.V. Political Elite in the Institutional Environment. *Політичне життя*. 2020. № 2. С. 34–45.
3. Гижко А.П. Освітня децентралізація в Україні на прикладі кейсу Вінницької області. *Політичне життя*. 2021. № 2. С.11-15.

Статті у періодичних наукових виданнях інших держав, включених до міжнародних наукометричних баз

4. Гижко А.П. Бюджетна децентралізація регіонів. *Evropský politický a právní diskurz*. Czech Republic. 2020. Iss. 4. P. 104–109.
5. Hyzhko A., Okunovska Y., Prymush M., Polovyi M. Specifics of decentralization reform in Poland and Ukraine. *European Journal of Transformation Studies*. Georgia. 2020. No. 2. P. 245–256. (Web of Science)

Праці, що додатково відображають наукові результати дисертації

6. Гижко А.П. Новий адміністративно-територіальний устрій базового рівня в Україні. *V Міжнародна науково-практична конференція «Інформація та соціум», 25 червня 2020 р.* Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020 р. С. 27–28.
7. Гижко А.П. Аналіз результатів місцевих виборів у контексті децентралізації. *Соціологічні дискурси: Матеріали IV Всеукраїнської наукової конференції молодих учених (м. Дніпро, 4 грудня 2020 року)*. Дніпро, 2020. С. 24–26.
8. Гижко А.П. Інститут старост як чинник трансформації українського суспільства. *Україна як суспільство ризику: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (м. Дніпро, 23 квітня 2021 року)*. Дніпро, 2021.

Результати дисертації повною мірою висвітлені у зазначених публікаціях.

Рекомендувати дисертацію Гижка А.П. на тему: «Впровадження практик децентралізації в контексті формування «політики знизу» в Україні» до захисту на підставі п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 р. у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Рецензенти:

доктор політичних наук, доцент,
завідувач кафедри політології
та державного управління
ДонНУ імені Василя Стуса

О.М. Чальцева

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політології
та державного управління
ДонНУ імені Василя Стуса

Т.І. Неприцька

